EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 29.4.2019
COM(2019) 204 final

2019/0099 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

Saalomoni saarte ühinemise kohta ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja teiselt poolt Vaikse ookeani piirkonna riikide vahelise majanduspartnerluse vahelepinguga

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Lisatud nõukogu otsuse ettepanek on õiguslik vahend, millega kiidetakse Euroopa Liidu (EL) nimel heaks Saalomoni saarte ühinemine ühelt poolt Euroopa Liidu ja teiselt poolt Vaikse ookeani piirkonna riikide vahelise majanduspartnerluse vahelepinguga vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 218 lõikele 6.

12. juunil 2002 andis nõukogu komisjonile loa alustada Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna (AKV) riikidega läbirääkimisi majanduspartnerluslepingute sõlmimiseks.

30. juulil 2009 kirjutas EL alla majanduspartnerluslepingule ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja teiselt poolt Vaikse ookeani piirkonna riikide vahel. Paapua Uus-Guinea Iseseisvusriik on majanduspartnerluslepingut ajutiselt kohaldanud alates 20. detsembrist 2009, Fidži Vabariik alates 28. juulist 2014 ja Samoa Iseseisvusriik alates 31. detsembrist 2018.

Majanduspartnerluslepingu artikliga 80 on ette nähtud, et muudel Vaikse ookeani saareriikidel on võimalik lepinguga ühineda. Sellest tulenevalt esitasid Saalomoni saared 4. juunil 2018 nõukogule majanduspartnerluslepinguga ühinemise taotluse koos turulepääsu pakkumisega. Komisjon hindas pakkumist ja leidis pärast teatavaid muudatusi, et see on vastuvõetav. Seega viis komisjon läbirääkimised liidu nimel lõpule 23. oktoobril 2018.

Komisjon teavitas ELi liikmesriike suuliselt ja kirjalikult Saalomoni saarte ühinemise protsessist nõukogu AKV töörühma kaudu. Ka Euroopa Parlamenti teavitati rahvusvahelise kaubanduse komisjoni (INTA) kaudu. Saalomoni saartega peetud läbirääkimiste tulemusena koostatud turulepääsu pakkumise terviktekst edastati mõlemale institutsioonile 20. novembril 2018.

Ühinemise arvessevõtmiseks vajalikes lepingu tehnilistes muudatustes ei ole majanduspartnerluslepingu osalised (EL, Paapua Uus-Guinea, Fidži ja Samoa) veel kokku leppinud.

• Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega

Käesoleva ettepanekuga rakendatakse koostöölepingut ühelt poolt Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide rühma ning teiselt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide vahel (AKV-ELi partnerlusleping ehk Cotonou leping)[1].

Saalomoni saarte ühinemine ELi, Fidži, Paapua Uus-Guinea ja Samoa[2] vahelise majanduspartnerluslepinguga, mis on asümmeetriline ning WTO eeskirjadele vastav kaubandusleping, tugevdab ELi ja partnerriikide vaheliste kaubandussuhete õigusraamistikku ning hõlbustab vastastikust kaubavahetust. Samuti kaasab see Saalomoni saared majanduspartnerluslepinguga kehtestatud ühiste eeskirjade ja institutsioonide süsteemi.

Saalomoni saared peaksid vähim arenenud riikide kategooriast välja arvatama 2021. aastal. Kolm aastat pärast seda lõpeb Saalomoni saarte suhtes soodustuste kohaldamine ELi „Kõik peale relvade“ algatuse raames. Sellest ajast alates hakatakse Saalomoni saartelt ELi

[1] ELT L 287, 4.11.2010, lk 3. Lepingut on muudetud 25. juunil 2005 Luxembourgis alla kirjutatud lepinguga (ELT L 209, 11.8.2005, lk 27) ja 22. juunil 2010 Ouagadougous alla kirjutatud lepinguga (ELT L 287, 4.11.2010, lk 3).

[2] Nõukogu 13. juuli 2009. aasta otsus ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja teiselt poolt Vaikse ookeani piirkonna riikide vahelise majanduspartnerluse vahelepingu allakirjutamise ja esialgse kohaldamise kohta (ELT L 272, 16.10.2009, lk 1).

eksporditava kauba suhtes kohaldama üldist tariifsete soodustuste kava (GSP), mille tingimused ei ole aga sama soodsad kui „Kõik peale relvade“ algatusel. Tollimaksu- ja kvoodivaba ELi turule pääsu säilitamiseks peaksid Saalomoni saared ühinema ELi, Fidži, Paapua Uus-Guinea ja Samoa vahelise kehtiva majanduspartnerluslepinguga.

Seega nähakse ette, et asjakohaste siseriiklike protseduuride lõpuleviimiseni Fidži, Paapua Uus-Guinea ja Samoa poolt kohaldavad EL ning Saalomoni saared kõnealust lepingut ajutiselt, tingimusel et nad teavitavad teineteist kirjalikult selleks vajalike menetluste lõpuleviimisest vastavalt lepingu artikli 76 lõikele 3.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Majanduspartnerlusleping hõlmab kestlikku arengut käsitlevaid sätteid (artikkel 3), millega osalised kinnitavad veel kord, et kestliku arengu eesmärk on kõnealuse lepingu sätete lahutamatu osa kooskõlas Cotonou lepingus sätestatud üldiste eesmärkide ja põhimõtetega, eelkõige üldise kohustusega vähendada ja lõpuks kaotada vaesus meetoditega, mis vastavad kestliku arengu eesmärkidele.

Majanduspartnerlusleping on arengule suunatud kaubandusleping, mis pakub Saalomoni saartele asümmeetrilist turulepääsu ja võimaldab tal kaitsta tundlikke sektoreid liberaliseerimise eest, hõlmates samas mitmeid kaitsemeetmeid ning noore tootmisharu kaitsesätet. Lisaks sisaldab see Saalomoni saartelt ELi toimuvat eksporti lihtsustavaid sätteid päritolureeglite kohta. Nimetatud sätted aitavad kaasa poliitikavaldkondade arengusidususe eesmärgi täitmisele ning on kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 208 lõikega 2.

2. ETTEPANEKU ÕIGUSLIK KÜLG

- **Õiguslik alus**

Käesoleva nõukogu otsuse õiguslik alus on Euroopa Liidu toimimise leping, eriti selle artikli 207 lõige 3 ja lõike 4 esimene lõik koostoimes artikli 218 lõike 6 punkti a alapunktiga v.

- **Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)**

Ühine kaubanduspoliitika kuulub Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 3 kohaselt liidu ainupädevusse.

- **Proportsionaalsus**

Käesolev ettepanek on vajalik selleks, et täita liidu rahvusvahelisi kohustusi, mis on sätestatud AKV-ELi partnerluslepingus ja eelkõige kehtestada uus, WTO eeskirjadele vastav kauplemiskord, kaotades järk-järgult lepinguosalistevahelised kaubandustõkked ja süvendades koostööd kõikides kaubandusega seotud valdkondades.

- **Vahendi valik**

Käesolevas ettepanekus esitatud eesmärgi saavutamiseks ei ole võimalik kasutada muud õiguslikku vahendit.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Mõjuhinnang**

AKV-ELi majanduspartnerluslepingute jätkusuutlikkuse mõju hinnati aastatel 2003–2007. Selle projekti tingimused avaldas Euroopa Komisjon 2002. aastal konkurentsil põhineva pakkumismenetluse raames. Pakkumismenetluse tulemusel sõlmiti 2002. aasta augustis viieaastane raamleping ettevõtjaga PwC France. Mõjuhinnangu lõpparuande kavand esitati

Euroopa sidusrühmadele ELi kodanikuühiskonna dialoogi raames toimunud kohtumisel, mille Euroopa Komisjon korraldas 23. märtsil 2007 Brüsselis, Belgias.

- **Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine**

Saalomoni saarte majanduspartnerluslepinguga ühinemise heakskiitmise suhtes ei kohaldata õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programmi menetlusi, see ei too liidu VKEdele kaasa kulusid ega tekita küsimusi digitaalse keskkonna seisukohast.

- **Põhiõigused**

Ettepanek ei mõjuta põhiõiguste kaitset liidus.

4. MÕJU EELARVELE

Saalomoni saared peaksid vähim arenenud riikide kategooriast välja arvatama 2021. aastal; seega saab riik kolmeaastase üleminekuaja vältel jätkuvalt kasu algatusest „Kõik peale relvade“, mille kaudu Saalomoni saarte ekspordil on tollimaksu- ja kvoodivaba pääs ELi turule. Mõju eelarvele puudub, sest lepinguga ühinemise tulemusel jätkub Saalomoni saarte pääs ELi turule samadel tingimustel.

5. MUU TEAVE

- **Ühinemisest ettevõtjatele tulenev kasu**

Majanduspartnerluslepinguga kehtestatakse tingimused, mille alusel ELi ettevõtjad saavad täies ulatuses kasutada kummagi lepinguosalise majandusharude võimalusi. Majanduspartnerluslepingu rakendamise käigus vabastatakse ELi tööstustoodete eksportijad enamikul juhtudest Saalomoni saartele eksportimisel tollimaksude tasumisest. See vastab 1994. aasta GATTi artikli XXIV kriteeriumidele (kaotada tollimaksud ja muud kaubanduspiirangud põhimõtteliselt kogu pooltevahelises kaubanduses), st 15 aasta jooksul hõlmatakse vabastusega 90,3 % tariifiridadest, mis moodustab 83 % ELi ekspordi mahust. Saalomoni saared saavad säilitada tollimaksu- ja kvoodivaba pääsu ELi turule.

Majanduspartnerluslepinguga kehtestatakse ka tingimused, mis käsitlevad selliseid valdkondi nagu kestlik areng, tehnilised kaubandustõkked, sanitaar- ja fütosanitaarmeetmed jne. Lisaks osalevad majanduspartnerluslepingu osalised lepingu alusel loodud kaubanduskomitees. ELi võimalus kasutada lepinguga ette nähtud kahepoolset vaidluste lahendamise mehhanismi aitab kaasa eesmärgile tagada ELi ettevõtjate jaoks Vaikse ookeani piirkonna riikides läbipaistev, mittediskrimineeriv ja prognoositav keskkond.

- **Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord**

Saalomoni saared osalevad majanduspartnerluslepingu artikli 68 alusel loodud kaubanduskomitees, mis käsitleb kõiki lepingu rakendamiseks vajalikke küsimusi, sealhulgas lepingu rakendamise järelevalvet ja läbivaatamist, tehniliste kaubandustõkete ning sanitaar- ja fütosanitaarmeetmetega seotud koordineerimist ja konsulteerimist, prioriteetsete sektorite ja toodete ning nendel põhinevate koostöövaldkondade kindlakstegemist ja läbivaatamist ning soovituste esitamist lepingu muutmiseks. Kaubanduskomitee koosneb lepinguosaliste esindajatest.

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

Ettepaneku artiklite 1 ja 2 sätted käsitlevad Saalomoni saarte majanduspartnerluslepinguga ühinemise liidu nimel heakskiitmist ja teatist, millega Euroopa Liit väljendab nõusolekut

Saalomoni saarte lepinguga ühinemiseks ning lepingu ajutiseks kohaldamiseks vastavalt selle artikli 76 lõikele 3.

Artiklis 3 täpsustatakse, et ühinemise heakskiitmist ei tohi tõlgendada viisil, mis võimaldaks sellest tulenevatele õigustele või kohustustele vahetult tugineda liidu või liikmesriikide kohtutes.

Artiklis 4 määratakse kindlaks otsuse jõustumise kuupäev.

2019/0099 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

Saalomoni saarte ühinemise kohta ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja teiselt poolt Vaikse ookeani piirkonna riikide vahelise majanduspartnerluse vahelepinguga

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 207 lõiget 3 ning artikli 207 lõike 4 esimest lõiku koostoimes artikli 218 lõike 6 punkti a alapunktiga v,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi nõusolekut

ning arvestades järgmist:

(1) 12. juunil 2002 andis nõukogu komisjonile loa alustada läbirääkimisi Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide rühmaga majanduspartnerluslepingute üle[3].

(2) 30. juulil 2009 kirjutas liit (toona Euroopa Ühendus) alla ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja teiselt poolt Vaikse ookeani piirkonna riikide vahelisele majanduspartnerluse vahelepingule[4] (edaspidi „majanduspartnerluse vaheleping“), millega loodi majanduspartnerluslepingu raamistik. Paapua Uus-Guinea Iseseisvusriik on majanduspartnerluse vahelepingut ajutiselt kohaldanud alates 20. detsembrist 2009, Fidži Vabariik alates 28. juulist 2014 ja Samoa Iseseisvusriik alates 31. detsembrist 2018.

(3) Lepingu artikliga 80 on nähtud ette muude Vaikse ookeani saareriikide ühinemist käsitlevad sätted.

(4) 4. juunil 2018 esitasid Saalomoni saared nõukogule ühinemistaotluse koos turulepääsu pakkumisega.

(5) Komisjon hindas Saalomoni saarte pakkumist ja leidis pärast teatavaid muudatusi, et see on vastuvõetav. Sellest tulenevalt viis komisjon läbirääkimised Saalomoni saartega lõpule 23. oktoobril 2018.

(6) Vastavalt lepingu artikli 76 lõikele 3 alustavad liit ja Saalomoni saared lepingu ajutist kohaldamist kümme päeva pärast seda, kui nad on teatanud teineteisele kirjalikult, et selleks vajalikud menetlused on lõpule viidud.

(7) Saalomoni saarte ühinemine tuleks liidu nimel heaks kiita,

---

[3] Nõukogu direktiivid, mis käsitlevad majanduspartnerluslepingute üle peetavaid läbirääkimisi Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani riikide ja piirkondadega (9930/02 (DG E II) HH/sg).

[4] Nõukogu 13. juuli 2009. aasta otsus ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja teiselt poolt Vaikse ookeani piirkonna riikide vahelise majanduspartnerluse vahelepingu allakirjutamise ja esialgse kohaldamise kohta (ELT L 272, 16.10.2009, lk 1).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

1. Saalomoni saarte ühinemine ühelt poolt Euroopa Liidu ja teiselt poolt Vaikse ookeani piirkonna riikide vahelise majanduspartnerluse vahelepinguga (edaspidi „majanduspartnerluse vaheleping“) kiidetakse liidu nimel heaks, tingimusel et Saalomoni saared annavad ühinemisakti hoiule vastavalt kõnealuse lepingu artiklile 80.

2. Käesolevale otsusele on lisatud Saalomoni saarte turulepääsu pakkumise dokumendid.

3. Nõukogu eesistuja teavitab liidu nimel majanduspartnerluse vahelepingu osalisi ja Saalomoni saari, et liit on Saalomoni saarte ühinemise majanduspartnerluse vahelepinguga heaks kiitnud.

Artikkel 2

1. Majanduspartnerluse vahelepingu ajutiseks kohaldamiseks liidu ja Saalomoni saarte vahel esitab nõukogu eesistuja liidu nimel majanduspartnerluse vahelepingu artikli 76 lõikes 3 osutatud teatise.

2. Euroopa Liit ja Saalomoni saared alustavad majanduspartnerluse vahelepingu ajutist kohaldamist kümme päeva pärast seda, kui nad on vastavalt lõikele 1 teatanud teineteisele kirjalikult, et selleks vajalikud menetlused on lõpule viidud.

Artikkel 3

Saalomoni saarte majanduspartnerluse vahelepinguga ühinemise heakskiitmist ei tõlgendata viisil, mis võimaldaks sellest tulenevatele õigustele või kohustustele vahetult tugineda Euroopa Liidu või liikmesriikide kohtutes.

Artikkel 4

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

Artikkel 5

Käesolev otsus avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas.*

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja